

30/06/2024

077-5006206

ת. 052-6885006

במה שונה בית המשפט לנוער מבית משפט רגיל?

במדינת ישראל חלה אחריות פלילית על נער או נערה מגיל 12. במידה ונער ביצע עבירה פלילית החל מגיל זה ואילך ייפתח נגדו הליך פלילי בבית המשפט לנוער. בשורות הבאות עו"ד אסף דוק יסביר באילו עקרונות דוגלים בתי המשפט לנוער וכיצד הללו שונים מבתי משפט לבגירים. כמו כן יבואר מה ההליך הפלילי הננקט כלפי נוער עבריין וכיצד הוא שונה משאר מדינות העולם.

התפישה הרווחת ברחבי המדינות המערביות היא כי נערים ונערות שביצעו עבירות פליליות, הם בעלי פוטנציאל גדול יותר לשיקום מאשר עבריינים בגירים יותר. על כן, בתי המשפט לנוער שמים את הדגש מלבד לענישה, על דרכי טיפול ושיקום של נוער העבריין, דבר השונה במהותו מבתי משפט רגילים. בהמשך המאמר יבוארו הבדלים נוספים בין בתי משפט אלו.

כיצד הליכים פליליים כלפי נוער במדינות העולם המערבי שונים מישראל?

בית המשפט בגרמניה נוהג על פי חוק ה - "Jugendgerichtsgesetz", לפיו רשאי בית המשפט להציב דרישה בפני בני נוער שביצעו עבירה פלילית לעבור הליך טיפול פסיכולוגי - חינוכי, בכפוף להסכמת האפוטרופוס במקרה של נער או נערה מתחת לגיל שש עשרה. במידה והנערה או הנער הם בני שש עשרה ומעלה נדרשת הסכמתם. במידה והם מסרבים לטיפול, ניתן לדון אותם לעד ארבעה שבועות מאסר, תחת הגבלות מסוימות. בקנדה, חוק ה - Young Offenders Act, מעניק לבתי המשפט סמכויות טיפול וענישה, בדומה לאלו שמעניק החוק הישראלי. בשוודיה המצב דומה לישראל ולקנדה בכך שחוק שירותי הרווחה פותח אפשרות של טיפול בתוך הקהילה, במוסדות רווחה שונים, או לחלופין בכלא. לעומת זאת בדנמרק, האחריות הפלילית לפי חוק העונשין היא מגיל 15 ואילך לכן לא ניתן להעמיד לדין לפני גיל זה. כמו כן, לפי חוק הרווחה, שירותי הטיפול, הייעוץ והתמיכה בנוער העבריין הם ברשות הרווחה המקומית אשר מקצה משאבים בהתאם למקרה.

כיצד ישראל מתייחסת לנוער עבריין?

האחריות הפלילית, לפי חוק העונשין חלה על קטינים החל מגיל 12. קטין שעבר עבירה פלילית מתחת לגיל זה, ניתן להגדירו כקטין נזקק, על פי חוק הנוער (טיפול והשגחה), שהינו קטין אשר נשקפת סכנה לשלומו הגופני או הנפשי והוא זקוק להגנה, השגחה וטיפול. במקרה מעין זה, בית המשפט רשאי לתת הוראה הדורשת מהאחראי על הקטין לדאוג לשלומו, לטיפולו ולשיקומו במישורים השונים. במידת הצורך, בית המשפט רשאי להוציא את הקטין ממשמורת האחראי ולהעבירו לרשות הסעד שם יקבע מקום חסותו.

מהו ההליך הפלילי כנגד קטין שביצע עבירה פלילית?

הדין בנוגע להליך פלילי כנגד קטין ייערך בבית המשפט לנוער. שאיפתו של בית המשפט לנוער היא הענקת טיפול לנוער העבריין על מנת לשקמו. לכן, בתי המשפט לנוער נוקטים בצעדים שונים בכדי לטפל בנוער וממעית לגזור עונש על הקטינים. הטענה העומדת מאחורי פעולת השיקום היא כי לנוער עבריין יש פוטנציאל כביר יותר לשיקום

30/06/2024

077-5006206

052-6885006

ולכן יש סיכוי להחזירם למוטב ולתפקוד נורמטיבי.

אילו עקרונות עומדים מאחורי בתי המשפט לנוער?

בית המשפט לנוער יתנהל בנוכחות מצומצמת של אנשים במטרה להגן על הקטין מפרסום כי היה מעורב בפלילים. הדבר עלול להזיק לו בעתיד לכן אין בית המשפט לנוער פועל לפי עיקרון הפומביות הדיון המתקיים במשפטם של בגירים. בית המשפט לנוער פועל על פי העיקרון כי נקיטת ההליכים נגד הקטין יעשו כאשר הם שומרים על כבודו ושמים לנגד עיניהם את מטרת שיקומו בחברה. חל איסור לפרסם את תמונתו של הקטין כמו גם את פרוטוקול הדיונים. בפסקי דין שכן מותרים לפרסום, שמו של הקטין יופיע בצורה המונעת את זיהויו.

חוק הנוער מאפשר לבתי המשפט לנוער גמישות, בניגוד לבתי משפט רגילים תוך שימת דגש על שיקומו של הקטין ונקיטת אמצעים לטיפולו. בתי המשפט לנוער מתייחסים להליכים הפלילים כנגד קטינים באופן שלא יכתים את עתידם וניכר כי ישנה תקווה רבה בבתי משפט אלה שכן הם פועלים מתוך מניעים המעוניינים בטובתו של הקטין ובהשתלבותו הנורמטיבית בחברה.

ייצוג משפטי הולם מטעם עו"ד פלילי המתמחה בייצוג קטינים

במידה והמדינה הגישה נגד יקירכם הקטין כתב אישום בבית משפט לנוער, אתם זקוקים לעורך דין פלילי המתמחה בייצוג קטינים ונוער שיסייע לכם בניהול ההליך הפלילי נגדו על מנת שזכויותיו יישמרו ועתידו לא יוכתם. במידה והנכם מעוניינים לקבל סיוע משפטי מטעם עורך דין פלילי לקטינים, הנכם מוזמנים ליצור עימנו קשר 24 שעות ביממה בטלפון **052-6885006** או להשאיר פרטים ונשמח לסייע ולהציע לכם מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדכם.